

“Si Iraq deixa Kuwait, Israel ja no té cap excusa”

Director de la revista I, doctor del departament d'àrab de la Universitat d'Alacant, investigador dels esdeveniments del golf Pèrsic, Mikel de Epalza qualifica Saddam Hussein d'anacrònic, i creu que ara Israel ha d'iniciar la retirada de Gaza i Cisjordània.

Vostè és un especialista, un doctor en cultura i civilització àrab. ¿Com definiria Kuwait, aquest territori moderníssim i específic de l'Orient Mitjà? Parle, sobretot, de la seua verdadera frontera.

—Kuwait és, evidentment, un estat que forma part d'un conjunt d'altres més petits, dins de la mateixa costa i amb característiques molt paregudes. Tots vénen del desmembrament, a primers de segle, de l'antic imperi otomà per part dels nous imperis anglès i francès. Per tant, les fronteres no són més artificials en el binomi Iraq-Kuwait que al d'Iraq-Síria-Líban, etcètera. Kuwait té una personalitat jurídica internacional específica, entre altres qüestions perquè encara que la seua independència siga recent, havia invertit molt de la seua fortuna en la formació de financers iraquians, que eren pràcticament financers d'una gran part del món àrab. Les vegades que he visitat Kuwait o aquella regió, m'ha cridat poderosament l'atenció el fet que siga una societat àrab molt, molt original. Molt diferent de la síria, egípcia o nord-africana.

Ara, de tot aquest problema actual, el principal és el de les fronteres. És a dir, si hi ha una llei internacional intocable després de la segona guerra mundial, és que no es poden variar les fronteres, ni tocar-les. I el que ha fet Saddam Hussein i Iraq amb Kuwait és fer desaparèixer unes fronteres i, per tant, un estat. ¡Clar!, ¡el món sencer hi està en contra perquè totes les fronteres són artificials!

Una altra cosa, no obstant això, que no es diu massa sovint és que precisament aquest intent d'assolar una frontera és el que ha fet que Israel haja estat obligat a fer-se arrere quatre vegades, després

d'altres corresponents pretensions de conquesta. Encara que, Israel té carta blanca internacional per a fer aquestes invasions. L'any 1956 va haver de tornar del Canal de Suez, després va haver de fer-ho del Sinaí, més tard del Líban... i els territoris ocupats han estat reconeguts internacionalment, com també Jerusalem de l'Est. O siga, que la mateixa raó que defensa el Kuwait contra l'entra-

da iraquiana és la que ha fet que, fins i tot Israel, que ha envaït territoris sense cap límit en aquestes últimes dècades, no haja rebut reconeixement internacional.

—El problema, doncs, no es pot resoldre abordant només els fets més immediats.

—No, i tant que no. ¡Aquesta és una de les poques profecies que es poden do-

nar... Que no es resoldrà res amb la incorporació a l'Iraq és evident. Perquè si anem a una militarització de tot el món, si la llei del més fort li poguera permetre que agafara el territori del costat, si tingueren tot el poder per a prendre, doncs, Espanya amb Gibraltar o el Marroc amb Ceuta i Melilla, s'ho agafarien en 5 minuts. Però no ho fan perquè no pot ser. S'han de respectar les fronteres. Encara que, igualment, al Marroc li costa assimilar l'existència del Sàhara, que al meu parer no té prou entitat per a ser un estat,

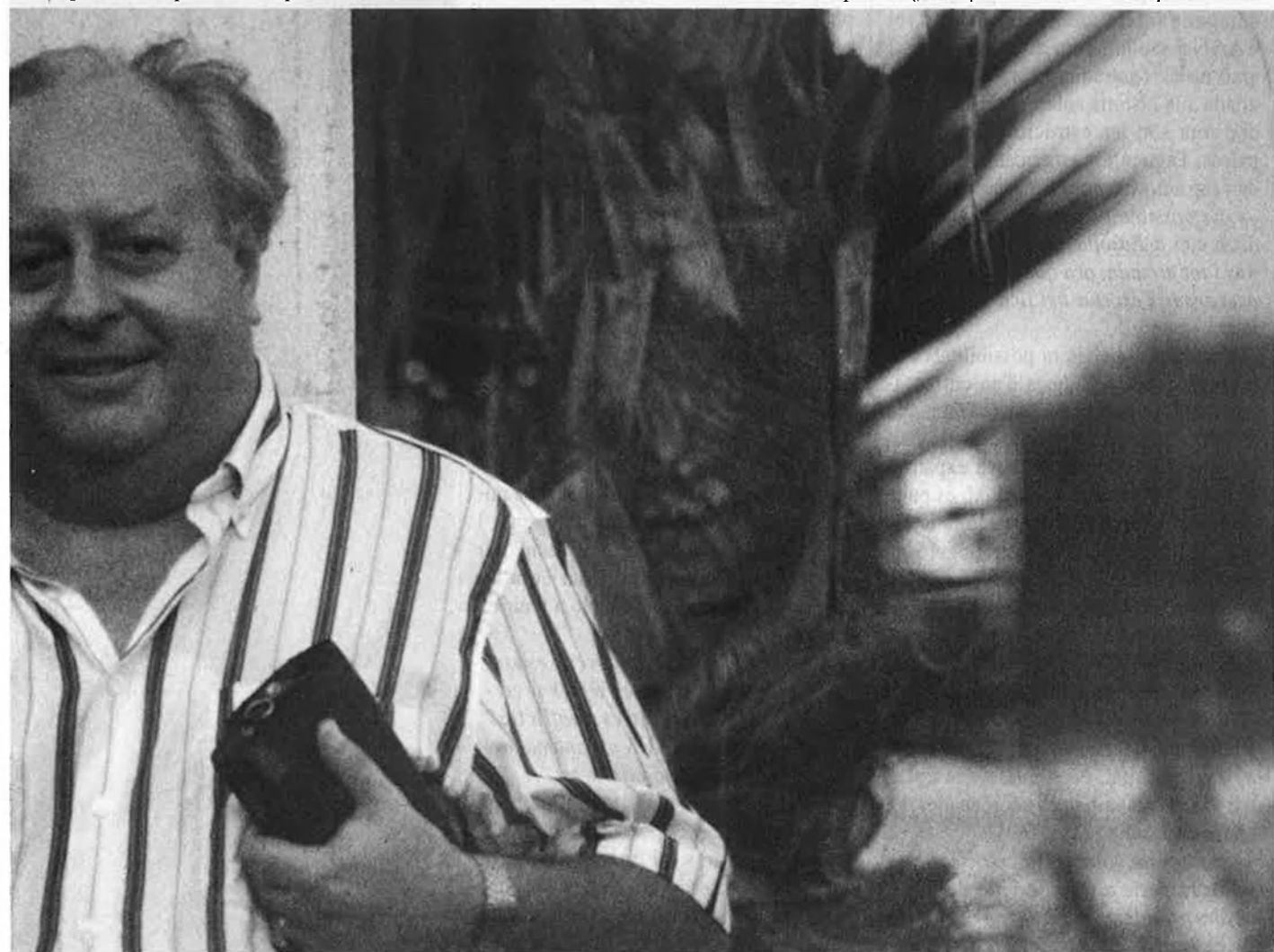
és de perill. Ara, si Amèrica del Nord obliga Iraq a tornar a les seues fronteres, Israel no té cap disculpa per no tornar a les seues. Això és el que Yaser Arafat no ha comprès. Perquè el Pla Baker, que el president dels EUA ha volgut aplicar a Israel, amb les eleccions de representants dels territoris ocupats, siguen de l'OAP o no, per poder seure a taula i dialogar, ha estat rebutjat per Israel. ¡Però ara ja no té excusa! Si Iraq l'estat més fort de la regió amb Egipte, és obligat a no cixir de mare. Israel resta sense cap

tat d'un nacionalisme populatxer. Perquè era el moment de dir ¡mal per Iraq!, ja que ha fet com Israel. I d'ací a dos anys tindrien l'estat reconegut pels EUA. Ara, ja no ho sé.

—*¿I com es planteja per a alguns observadors i responsables internacionals? ¿Jordània podria ser el definitiu territori negociat per als palestins?*

—No, no, no. ¡Jordània és una altra cosa! Allí no tenen poder. La terra dels palestins és Palestina.

—*¿Per què Aràbia Saudita pot adme-*

però com era una colònia... Les fronteres són bàsiques en l'acord internacional. I és un principi que ha ajudat moltíssim.

—*¿Com podria ser el futur immediat per a l'estat d'Israel a partir d'ara?*

—*¿Haurà de viure en una situació d'alerta permanent?*

—No, ¡Israel té la força perquè no li facen res! Ben al contrari, per fer als altres el que desitge. No, la situació d'Israel no

motiu de defensa. I és el dret internacional el que farà que, si signen un tractat amb els palestins, no hi haja cap perill. Què no n'hi ha, realment, però cal que tampoc n'hi haja jurídicament.

En aquest sentit, el problema palestí és ara per ara greu, perquè en lloc d'haver callat una miqueta —cosa que els hauria vingut prou bé— els d'Arafat, no els dels territoris ocupats, s'han col·locat al cos-

tre tropes americanes al seu territori sobirà?

—¡Per què són mercenaris! Per a ells, es tracta de mercenaris. L'islam sempre ha tingut mercenaris que no eren àrabs. I per això, quan han ocupat— no es pot dir d'una altra forma els americans la part nord d'Aràbia Saudita, aquell estat ha decidit pagar totes les despeses. Hi ha un bon exemple per explicar això en

l'expedició catalana a Còrdova del 1010. Quan va començar el moviment de desintegració d'aquella ciutat, les taifes, un candidat va demanar tropes catalanes a Barcelona, i un altre, soldats del Nord d'Àfrica. Després vingué una guerra. Des del punt de vista èpic dels catalans era com anar a fer la reconquesta, així ho presenten alguns historiadors del Principat. Però, en realitat, i des del punt de vista de Còrdova, eren mercenaris que acudien en auxili d'una fracció en combat. Aquesta és avui la mateixa campanya dels americans, al servei d'Aràbia Saudita com a mercenaris. ¡I això no és contradictori a l'islam! Una ullada a la història sobra per a comprendre com són les estructures d'aquests països. Paguen als americans, i no perden cap autoritat com a musulmans.

—*¿És possible pensar en la temptació àrab cap a Europa? ¿En la presència, fins i tot armada, ara que l'URSS ha fet descansar l'escena bèl·lica del continent?*

—Els àrabs no tenen ni possibilitats militars ni ganes polítiques d'un enfrontament amb Europa o els Estats Units. No somnien per a res amb un pols militar, per a res. El perill d'una nova expansió és nul. Un altra cosa és que això és puga veure als exercicis tàctics, comuns als que fan tots els militars. Hem tingut personal militar estudiant amb nosaltres, treballant als nostres seminaris, i ho podem confirmar. Per això sé prou bé que Saddam Hussein és un anacronisme. Està pensant encara que podia jugar amb l'URSS contra els EUA. No pensava que l'ordre mundial ha canviat. No dic si per a bé o per a mal. Però Hussein fa treballar al seu cap amb unes coordenades del temps de Jimmy Carter.

—*¿Assenyala vostè les diferències i novetats respecte a George Bush i els anteriors presidents?*

—¡És clar! A Espanya, pel nostre antiamericanisme sempre, hi ha molta gent que no s'ha adonat de la personalitat diferent de Bush. Aquest no és Reagan, no és Carter... que no sabien res de política internacional si no era pels seus consellers. Bush és un president que, de qüestions internacionals, en sap una barbaritat. Per haver estat representant dels EUA en l'ONU, per haver estat cap de la CIA, coneix molt bé l'esperit de la política mundial, i com cal actuar. La políti-

ca americana ha canviat totalment amb ell. Hem de reflexionar sobre això, perquè encara pensem en una Amèrica eterna i no que ha variat el seu cap.

—*És una observació que mereix més dades.*

—Sí, certament. Bé, al meu parer, arriba Bush al poder i Nord-amèrica paga el deute que mantenia amb l'ONU, i que Reagan es negava a abonar perquè a l'organisme no es parlava massa bé dels EUA. Arriba Bush a la Casa Blanca, i un sèrie de conflictes que hi havia al planeta comencen a endreçar-se. Afganistan Nicaragua, Kamputxea, que era un horror, Panamà, un contenció per a ells molt gros, amb eleccions truncades i un dictador enemic..., i va trobar una solució, més o menys dolenta, però, ¡vaja! una solució,... Angola, Mandela i Sud-àfrica, la guerra Irán-Iraq, i no diguem el mur de Berlín i l'apropament Est-Oest. És el balanç d'un senyor que té una política eficaç per a EUA... I que ha pensat que les petites guerres no solucionen res. I que li convé moltíssim al seu país que no n'hi haja. I el gran problema de Palestina també el vol arreglar. O siga, que aquest cap veu la crisi d'Iraq i la resoldrà... Perquè compta amb tots el mitjans per a aconseguir-ho. No, la seua política no és la dels seus predecessors. I no és que tinga molta admiració per Bush, però s'ha de confirmar com un element nou, un canvi notable a tenir en compte.

—*¿No li sembla que el govern espanyol ha sostingut postures tèbies o vergonyoses davant d'altres conflictes? Parle de la invasió EUA a Panamà, del seu paper davant Sud-àfrica, etc...*

—¡El govern espanyol sempre ha tingut posicions tèbies! Es pot ser antimilitarista, però aleshores cal estar en contra de tot allò que siga militar, no tans sols d'una acció. Si fem una reflexió històrica, filosòfica, més val que no haguérem estat neutrals en les dues guerres. ¡No ens va servir per a res! Durant el primer gran combat va ser perquè unes quantes famílies i bancs bascos i catalans guanyaren tants i tants de diners. I en el segon conflicte, perquè finalment Franco aconseguira dècades de poder, gràcies al seu neutralisme.

—*¿La invasió de Hussein ha estat la més dura i intolerable de l'última època?*

—Com a desaparició de frontera, sí, però amb la gran versemblança del cas israelià: la pressa de Gaza i Cisjordània, la unificació de Jerusalem,... invasions de veïns i salts de fronteres, n'hi ha hagut molts, però no recorde unes invasions d'aquesta envergadura. El cas iraquí és la desaparició total d'un estat, i és intolerable. A més, sense *titulus collocationis*, perquè a Kuwait no hi ha un govern des de l'oposició interna, afí, amic d'Iraq, que exercisca el poder. Ningú ha volgut servir de borinot polític.

L'EUROPA DEL 2000

—*¿L'Europa de l'any 2000, podria ser l'Europa blanca? ¿Un continent de raça, xenofòbicament orgullós?*

—Europa està fent-se. És una nova pàtria, que també fa ja la gent de l'Est, i que necessita un espill, un enemic. Clar, el més directe el de segles per a l'Europa cristiana, etc., és l'islam. És una temptació molt gran que es faça una imatge contra el món islàmic. Per tant, no és un perill imaginari, és una realitat. Però també és real que l'univers àrab i l'europeu són complementaris. En moltes coses. Aleshores, no es pot fer un teló de ferró a la Mediterrània perquè es trenque en quinze dies, com el cas de l'Europa dividida. Hem de crear, doncs, l'estructura de complementarietat.

Pensem que al continent hi ha 17 milions de musulmans, entre els balcànics i els emigrants de tot arreu, i que avui ja Europa s'acaba al Sàhara i el món àrab o islàmic conclou al cercle Boreal. Sí, el rebuig, el racisme, és un perill, però també és que el futur no es troba per ací, sinó per la mútua integració. Parlem de la xenofobia de Le Pen a França, però hem d'observar també la integració de milions de musulmans en aquell estat, que no estan tan malament. França ha trobat solucions. A Catalunya també tenen molta cura i sensibilitat en aquest tema. I subratlle: si la nostra societat europea no és capaç d'assimilar les diferències que representen els musulmans, els africans, etc, és que no creu en el pluralisme de la seua pròpia civilització. I si l'estat epanyol ha admès quatre llengües, encara pot admetre'n una o dues més. I també altres religions diverses.

Ismael L. Belda